SPRÁVA O STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY V ROKU 2017

MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

SLOVENSKÁ AGENTÚRA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

LESNÉ HOSPODÁRSTVO

KĽÚČOVÉ OTÁZKY A KĽÚČOVÉ ZISTENIE

Aký je stav a smerovanie lesného hospodárstva (LH) vo vzťahu k životnému prostrediu?

Podiel LH na tvorbe HDP *v SR sa dlhodobo pohybuje pod úrovňou 1 %. V roku 2017 predstavoval tento podiel 0,35 %.*
SR sa s ***lesnatosťou 41,3 %*** *zaraďuje medzi tie lesnatejšie krajiny v Európe.* ***Výmera lesných pozemkov*** *(LP), ako aj porastovej pôdy (v zmysle údajov z programov starostlivosti o lesy, resp. z katastra nehnuteľností) sa dlhodobo mierne zvyšuje, na čom sa podieľa najmä zalesňovanie poľnohospodársky nevyužiteľných pôd, prevod poľnohospodárskych pozemkov pokrytých lesnými drevinami (tzv. biele plochy), ako aj postupné zosúlaďovanie skutočného stavu so stavom evidovaným v katastri nehnuteľností a v programoch starostlivosti o lesy.*
Na ***poškodzovaní lesov*** *sa v prevažnej miere podieľajú* ***abiotické*** *škodlivé činitele, s dominantným pôsobením* ***vetra****, u ktorého je možné* ***dlhodobo*** *konštatovať nepravidelné výkyvy v poškodzovaní. Z* ***biotických*** *škodlivých činiteľov sú najvýznamnejšou skupinou* ***podkôrniky (najmä lykožrút smrekový)****, ktoré od roku 2000 zaznamenali postupný nárast výskytu a škodlivého pôsobenia s novým maximom (v roku 2017) nimi poškodenej hmoty prinajmenšom od roku 1960.* ***Z antropogénnych*** *činiteľov je najvýznamnejšie* ***imisné*** *poškodenie, ktoré ale od roku 2002* ***klesá****, aj keď pretrváva vplyv imisného zaťaženia lesných pôd z minulosti. Vysoký podiel v antropogénnom poškodení lesov zaznamenali aj* ***krádeže dreva či lesné požiare****.*
Zdravotný stav lesov *Slovenska charakterizovaný mierou defoliácie možno stále považovať za* ***nepriaznivý****, pričom je naďalej horší ako celoeurópsky priemer. V roku 2017 sa zdravotný stav listnatých aj ihličnatých drevín* ***zlepšil.*** ***Najviac poškodenými*** *drevinami sú dub (so zlepšujúcim sa trendom) a borovica (so zhoršujúcim sa trendom),* ***najmenej*** *buk a hrab (so zhoršujúcim sa trendom).* ***Oblasťami*** *s dlhodobo najhorším zdravotným stavom lesov na Slovensku zostávajú Kysuce, Orava a spišsko-tatranská oblasť, ktoré súvisia s masívnym rozpadom smrekových lesných porastov.*
Ťažba dreva *v lesoch SR má* ***dlhodobo rastúci trend****, čo vyplýva hlavne z veľkého rozsahu náhodných ťažieb v dôsledku pôsobenia škodlivých činiteľov, ale tiež z postupného presunu v súčasnosti nadnormálne zastúpených vekových stupňov do veku rubnej zrelosti. V roku 2017 sa ťažba dreva opäť mierne zvýšila.*
MŽP SR *v septembri 2017 predstavilo svoje* ***Národné memorandum o lesoch****, ktoré má poskytnúť rámcovú stratégiu na spoluprácu rezortov pri ochrane lesov. Obsahuje základný predpoklad, že v najvzácnejších chránených oblastiach je aspekt ochrany prírody nadradený ekonomickým záujmom, ktoré sú spojené s ťažbou dreva.* ***MPRV SR*** *v novembri 2017 zverejnilo* ***svoju predstavu*** *memoranda o lese. V niektorých bodoch je pohľad oboch rezortov na ochranu lesov výrazne vzdialený. MŽP SR nesúhlasí s postojom MPRV SR, že treba pokračovať v doterajšom spôsobe hospodárenia v chránených územiach. Predstavením memoranda sa* ***odštartovala vzájomná diskusia rezortov s ambíciou zahrnutia všetkých dotknutých strán****. Memorandum bude mať zmysel len vtedy, keď bude spoločné.*

Aké sú interakcie lesného hospodárstva a životného prostredia?

(Vplyv lesného hospodárstva na životné prostredie)
Lesné hospodárstvo ako základný ekostabilizačný faktor nielen Slovenska, ale aj v európskom meradle, sa aktívne podieľa na tvorbe a ochrane životného prostredia. Prípadné negatívne vplyvy na ŽP vyplývajú, resp. môžu vyplývať z jeho obmedzených ekonomických možností pri zabezpečovaní verejnoprospešných funkcií lesov, zo stavu a prevádzky dopravnej siete či z ťažobnej činnosti.
V lesoch SR prevláda všeobecne zo stanovištne ekologického hľadiska vhodné ***drevinové zloženie****, teda priaznivá a pestrá druhová štruktúra. Pozitívne je postupné znižovanie plošného zastúpenia ihličnatých drevín oproti listnatým, čím sa postupne približujeme k cieľovému drevinovému zloženiu.*
Najviac zastúpenou ***kategóriou lesov*** *sú lesy hospodárske (HL), nasledujú lesy ochranné (OL) a najmenšie zastúpenie majú lesy osobitného určenia (LOU). V rámci vývoja kategorizácie lesov dochádza od roku 2000 po predchádzajúcom poklese k opätovnému miernemu nárastu výmery* ***HL*** *na úkor LOU. Výmera* ***OL*** *je cca od roku 2005 stabilizovaná, resp. sa postupne mierne zvyšuje (najmä spresňovaním identifikácie príslušných stanovíšť).*
Podiel ***prirodzenej obnovy*** *lesných porastov predstavuje k roku 2017 viac ako tretinu z ich celkovej obnovy, čo znamená nárast oproti roku 2000.*
Zásoba dreva *v lesoch SR sa dlhodobo zvyšovala, pričom už od roku 1994 zásoba listnatého dreva prevyšovala zásobu ihličnanov. V roku 2017 však došlo k zníženiu celkových zásob dreva oproti predchádzajúcemu roku (aj keď štatisticky nevýznamnému).*
Podiel lesného hospodárstva *na tvorbe* ***oxidu uhličitého*** *(CO_2), ktorý sa dostáva do ovzdušia hlavne pri konverzii lesných plôch na ornú pôdu, je* ***zanedbateľný****. Naopak, lesné porasty sa v značnej miere podieľajú na* ***záchytoch*** *atmosférického CO_2. Naďalej dochádza k postupnému zvyšovaniu* ***zásob uhlíka*** *v lesných ekosystémoch, čo je dôsledok rozširovania zalesnenej plochy a hlavne zvýšenia hektárových zásob drevnej hmoty.*

Podiel ťažby dreva na prírastku *je možné hodnotiť stále ako trvalo udržateľný, keďže je ťažba dreva nižšia ako jeho ročný celkový bežný prírastok (CBP). Od roku 2000 však tento podiel narástol, pričom od roku 2004 neklesol pod hodnotu 60 %. Nárast súvisí hlavne s realizáciou nadmerných náhodných ťažieb spôsobených kalamitami.*
Jarné kmeňové stavy ***raticovej zveri*** *(okrem srnčej) sa síce podarilo v roku 2012 stabilizovať, resp. zastaviť ich nežiaduci nárast za posledné roky, následne ich stavy však znova rástli. Alarmujúca je neustále klesajúca početnosť srnčej zveri, aj keď pozitívne možno hodnotiť mierny nárast jej stavov v rokoch 2016 – 2017. K poklesu stavu dochádza naďalej pri* ***malej zveri****. Početnosť* ***veľkých šeliem*** *je podľa štatistiky hodnotená ako stabilná, s pozitívnym trendom ich populácie.*
V rámci rozlohy lesov zaberali ***chránené územia*** *(vrátane území Natura 2000) viac ako polovicu z* ***celkovej výmery LP.***

VÝMERA, ZLOŽENIE A FUNKCIE LESOV

Lesnatosť SR je dlhodobo stabilná, resp. sa mierne zvyšuje (podľa údajov z programov starostlivosti o lesy, resp. z katastra nehnuteľností). Podľa satelitných údajov však dochádza (v zmysle publikácie IEP „Tri výzvy životného prostredia na Slovensku") k poklesu zalesneného územia. Jedná sa o 2 rôzne metodiky a prístupy hodnotenia plochy lesov.
Výmera lesných pozemkov (podľa katastra nehnuteľností) dosiahla 2 024 374 ha (medziročný nárast o 1 852 ha), čo predstavuje plochu **41,3 %** územia SR.
Okrem lesných pozemkov sa lesné dreviny vyskytujú aj na poľnohospodárskych a ostatných pozemkoch (tzv. **biele plochy**). Podľa výsledkov druhého cyklu Národnej inventarizácie a monitoringu lesov SR 2015 – 2016 (NIML 2) dosahuje výmera takýchto plôch **288 ± 39 tis. ha**, čo predstavuje významný podiel výmery lesov na LP a po jej zohľadnení predstavuje skutočná výmera lesov na Slovensku 45,1 ± 0,9 %.

Graf 121 I Medzinárodné porovnanie lesnatosti vybraných štátov

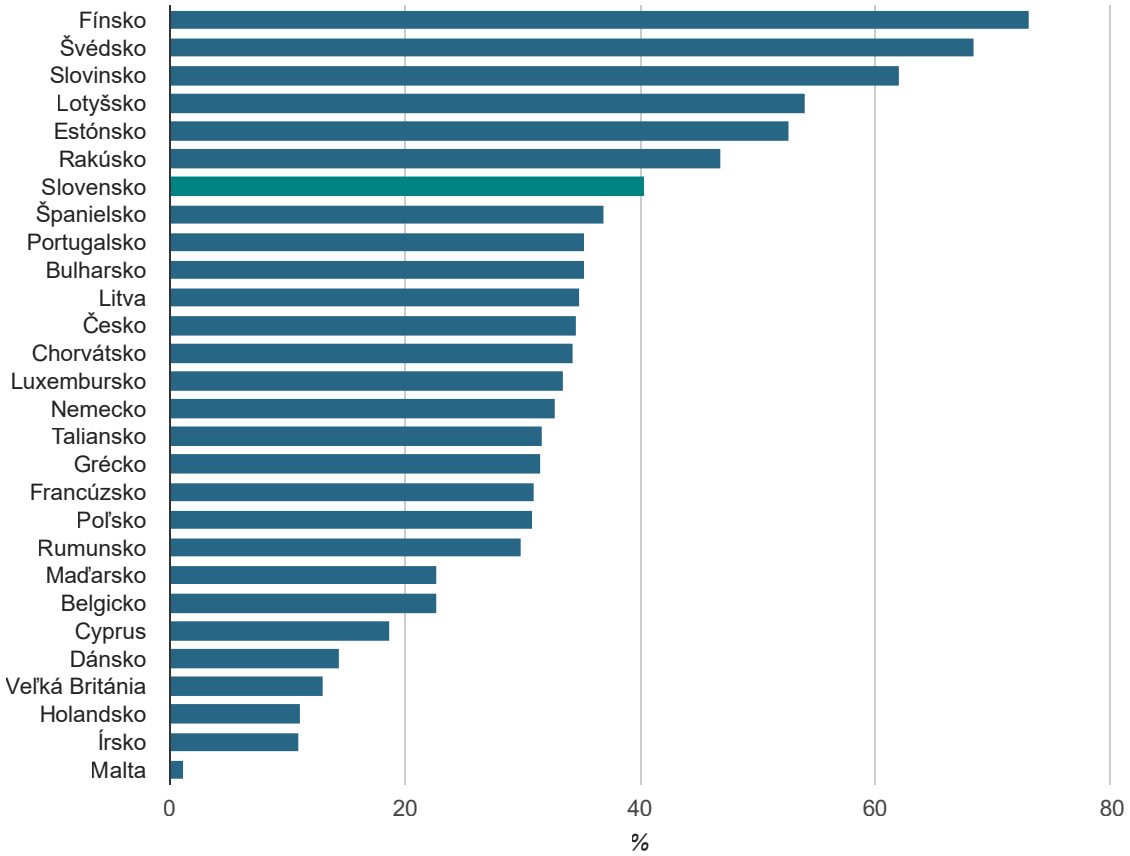

Zdroj: FAO (GFRA 2015)

Graf 122 I Vývoj výmery lesných pozemkov

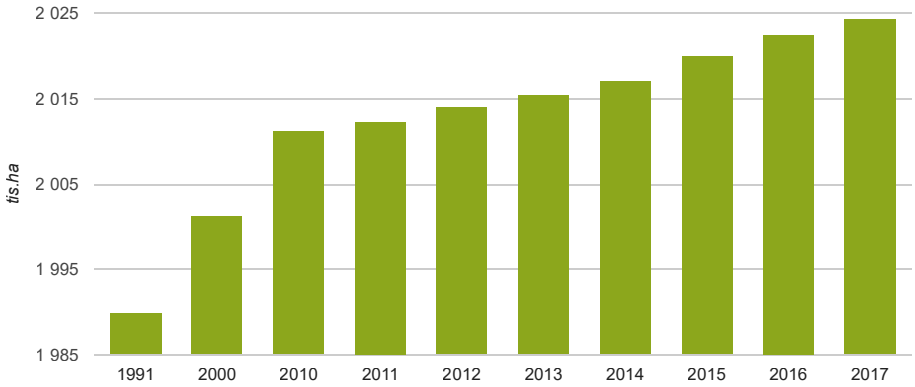

Zdroj: ÚGKK

Drevinové zloženie lesných porastov a jeho blízkosť k prirodzenému, resp. cieľovému stavu je dlhodobým **ukazovateľom miery ovplyvnenia lesa** hospodárskou činnosťou. Dlhodobo sa preto presadzuje **požiadavka rôznorodosti** lesných porastov. K roku 2017 pretrváva priaznivý podiel **listnatých** drevín (**62,8 %**) oproti **ihličnatým** drevinám (**37,2 %**). V porovnaní s rokom 2016 stúpol podiel listnáčov o ďalších 0,3 %. **Výhľadovo** je cieľom dosiahnuť podiel listnatých drevín 63 % (pričom ich pôvodné – historické – zastúpenie činilo až 79,3 %).

Súčasný trend **vekovej štruktúry** lesov poukazuje na **starnutie lesov** na Slovensku, teda vek všetkých hlavných drevín s výnimkou smreka (v dôsledku častých kalamitných situácií) sa zvyšuje.
Štátne organizácie LH majú **vo vlastníctve** celkom **39,5 %** z porastovej pôdy (769 023 ha), pričom však obhospodarovali až **52,4 %** porastovej pôdy (1 019 200 ha). Ostatnú výmeru porastovej pôdy obhospodarovali neštátne subjekty LH, ktoré vlastnia a obhospodarujú lesy súkromné, spoločenstevné, cirkevné, obecné a lesy poľnohospodárskych družstiev.

Lesy zo svojej podstaty plnia **viac funkcií (služieb) súčasne**, a to okrem **produkčnej** (hospodárskej) aj **mimoprodukčné** (verejnoprospešné) funkcie. Z hľadiska ich prevažujúcich funkcií sa členia na príslušné kategórie, pričom **najviac zastúpenou** kategóriou sú lesy **hospodárske** (oproti roku 2016 poklesol ich podiel o 0,1 %), nasledujú lesy ochranné a najmenšie zastúpenie lesov podľa kategórií majú lesy osobitného určenia. Väčšina hospodárskych lesov sú lesy polyfunkčné, ktoré plnia okrem produkčnej i ďalšie pridružené ekologické a sociálne funkcie.

Graf 123 I Podiel drevinového zastúpenia v lesoch SR (2017)

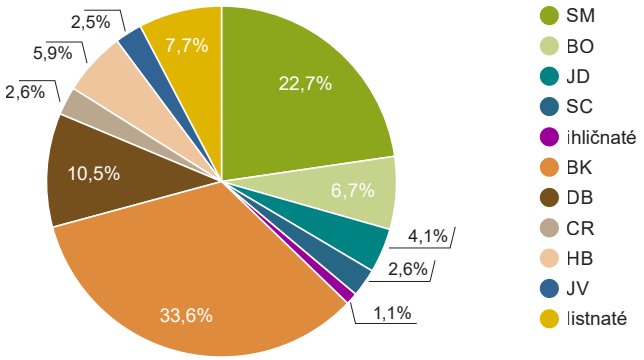

Zdroj: NLC

Poznámka: SM – smrek obyčajný, BO – borovica lesná, JD – jedľa biela, SC – smrekovec opadavý, BK – buk lesný, DB – duby, CR – dub cerový, HB – hrab obyčajný, JV – javor

Graf 124 I Podiel kategórií lesov z porastovej pôdy (2017)

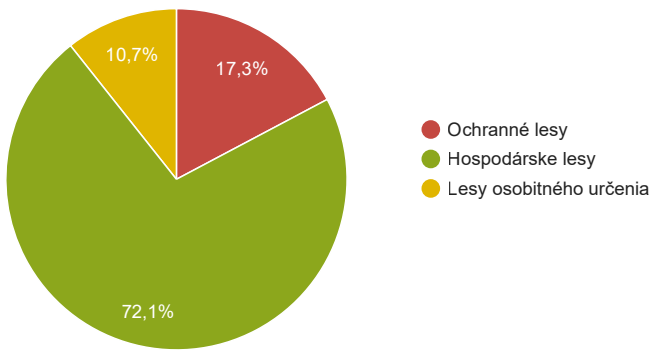

Zdroj: NLC

Pre **podporu plnenia mimoprodukčných funkcií lesov** bola schválená **vyhláška** MPRV SR č. 226/2017 Z. z. o poskytovaní podpory v lesnom hospodárstve na plnenie mimoprodukčných funkcií lesov. Jej cieľom je motivovať obhospodarovateľov lesov, aby uplatňovali prírode blízke a udržateľné hospodárenie.

Graf 125 I Štruktúra plôch lesov osobitného určenia podľa funkcie (2017)

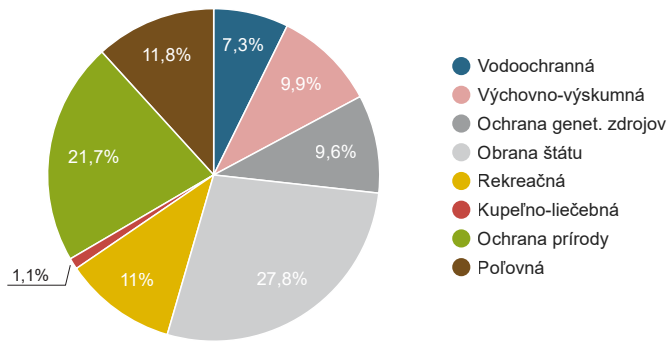

Zdroj: NLC

Graf 126 I Štruktúra plôch ochranných lesov podľa funkcie (2017)

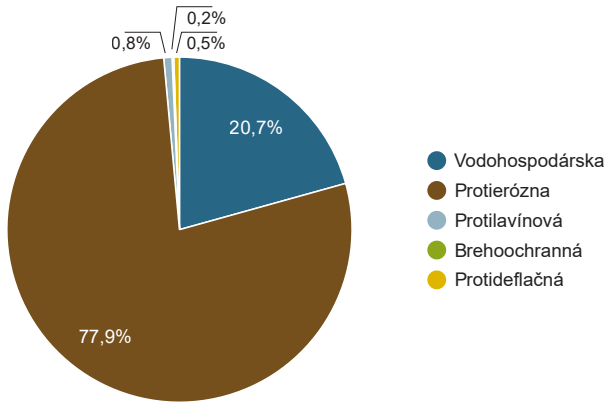

Zdroj: NLC

V roku 2017 sa v spolupráci so zahraničnými expertmi vypracoval podrobný **rozbor existujúcich metodík oceňovania a platieb za ekosystémové služby** v krajinách EÚ, zahrňujúci rôzne prístupy a príklady dobrej praxe. Úloha sa naďalej zabezpečuje v rámci slovenského predsedníctva v celoeurópskom lesnícko-politickom procese FOREST EUROPE a jej výsledky sa budú prezentovať na konferencii európskych ministrov zodpovedných za lesy a lesníctvo v Bratislave v roku 2020.

OBNOVA LESOV A ICH ZÁSOBA

V rámci presadzovania udržateľného hospodárenia v lesoch sa v súčasnosti kladie osobitný dôraz na **zvýšenie podielu prirodzenej obnovy** lesa. Celkový rozsah **obnovy lesa** oproti predchádzajúcemu roku poklesol o 1 361 ha na súčasných **16 699 ha** (spôsobené menšou ťaženou plochou), pričom **prirodzená** obnova klesla o 6,1 %. Podiel prirodzenej obnovy z celkovej obnovy lesa v roku 2017 však vzrástol o 0,6 % a dosiahol **40,1 %**.

Graf 127 I Vývoj obnovy lesných porastov

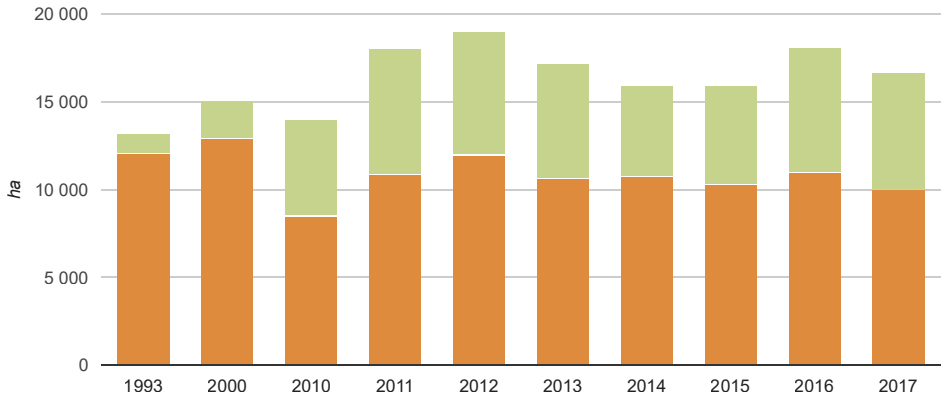

Zdroj: NLC

Porastové zásoby dreva v lesných porastoch v roku 2017 dosiahli **480,25 mil. m³** hrubiny bez kôry, čo je o cca 0,4 mil. m³ menej ako predchádzajúci rok (z dôvodu znižovania zásob ihličnatého dreva v dôsledku častého poškodzovania ihličnatých, najmä smrekových lesov pôsobením škodlivých činiteľov). Priemerná zásoba dreva **na hektár** činila **248 m³.ha⁻¹**.

Graf 128 I Vývoj porastovej zásoby dreva v lesoch SR

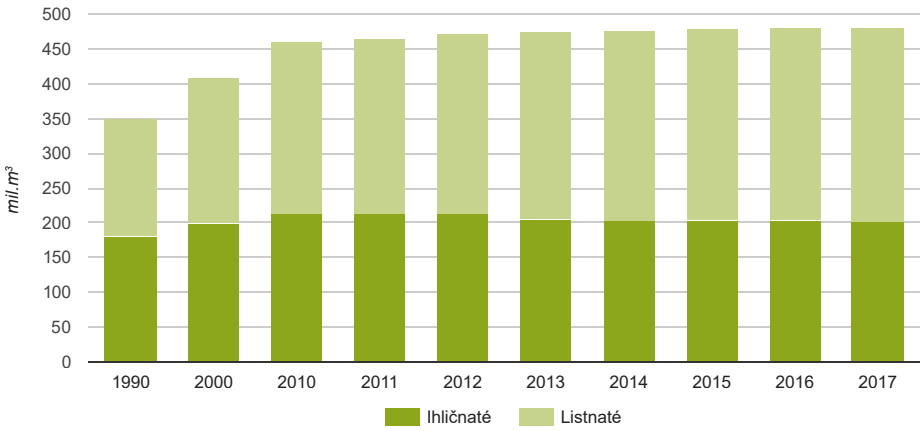

Zdroj: NLC

Významnou zložkou lesných ekosystémov je aj **odumreté drevo**, ktoré by sa malo v lesoch ponechávať v potrebnom rozsahu pre podporu biodiverzity. Podľa výsledkov NIML 2 sa v lesných porastoch nachádza 87,0 ± 5,7 mil. m³ odumretého dreva (stojace suchárе, pne, ležiace hrubé a tenké drevo), čo je priemerne 45,2 ± 2,8 m³ na ha; na nelesných pozemkoch je to ďalších 6,8 ± 1,8 mil. m³. Objem odumretého dreva na Slovensku je výrazne vyšší ako priemer krajín Európy.

Z prírodných ekosystémov patria **lesné ekosystémy** k najvýznamnejším článkom v **kolobehu uhlíka**. Lesy sú schopné vďaka veľkému objemu drevnej biomasy dlhodobo akumulovať veľké objemy uhlíka, čím znižujú obsah CO_2 v atmosfére. **Zásoba uhlíka** v lesných ekosystémoch, nadzemnej a podzemnej biomase v roku 2017 predstavovala **538 mil. ton**. Po jej dlhodobom raste medziročne mierne poklesla, čo súvisí s vývojom zásob dreva. Priemerná hektárová zásoba uhlíka v mŕtvom dreve je na Slovensku najvyššia v Európe.

Graf 129 I Vývoj zásoby uhlíka v lesných ekosystémoch

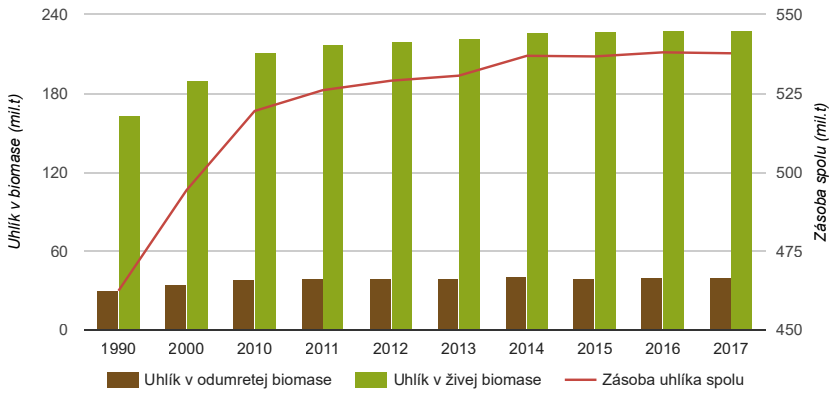

Zdroj: NLC

Poznámka: Zásoba uhlíka spolu zahŕňa okrem živej a odumretej biomasy aj pôdny uhlík, ktorý predstavuje zásobu okolo 271 megaton (mil. t).

ŤAŽBA DREVA A VYUŽÍVANIE LESNÝCH ZDROJOV

V roku 2017 sa **ťažba dreva** mierne **zvýšila** (o 0,8 %) a dosiahla **9 393 300 m³**. Podiel **náhodných ťažieb** na celkovej ťažbe dreva oproti predchádzajúcemu roku **vzrástol** o 2,3 % na **52,6 %. Intenzita využívania lesných zdrojov** (podiel ťažby na prírastku) predstavovala **78,1 %** (nárast oproti roku 2016 o 0,9 %). **Hlavným faktorom** zvýšených ťažbových možností a následne aj ťažby dreva je súčasná veková štruktúra lesov s normálnym až nadnormálnym plošným zastúpením 8. a vyšších vekových stupňov (81-ročných a viac), tzn. väčšinou rubne zrelé lesy.

Graf 130 I Vývoj celkovej a náhodnej ťažby dreva

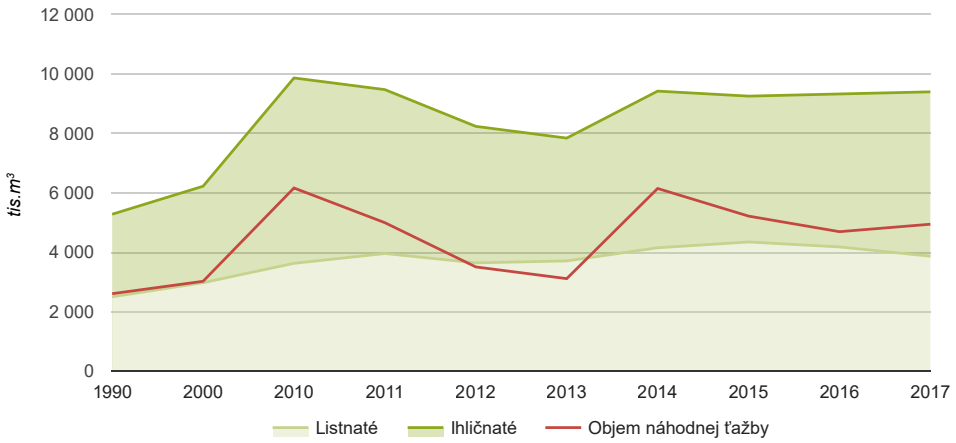

Zdroj: NLC

ŠKODLIVÉ ČINITELE A ZDRAVOTNÝ STAV LESOV

Abiotické škodlivé činitele

V dôsledku škodlivého pôsobenia vetra, snehu, námrazy, sucha a ostatných abiotických činiteľov bolo k roku 2017 **poškodených 1 248 548 m³** drevnej hmoty, z čoho 178 293 m³ tvoril nespracovaný objem z predchádzajúceho roku. **Podiel vetra** na abiotických škodlivých činiteľoch predstavoval až **85,9 %**. **Spracovaných** bolo celkovo **88,2 %** drevnej hmoty. Z ihličnatých drevín bol najviac poškodený smrek a z listnatých drevín buk.

Mapa 021 I Poškodenie ihličnatých a listnatých drevín abiotickými činiteľmi (2017)

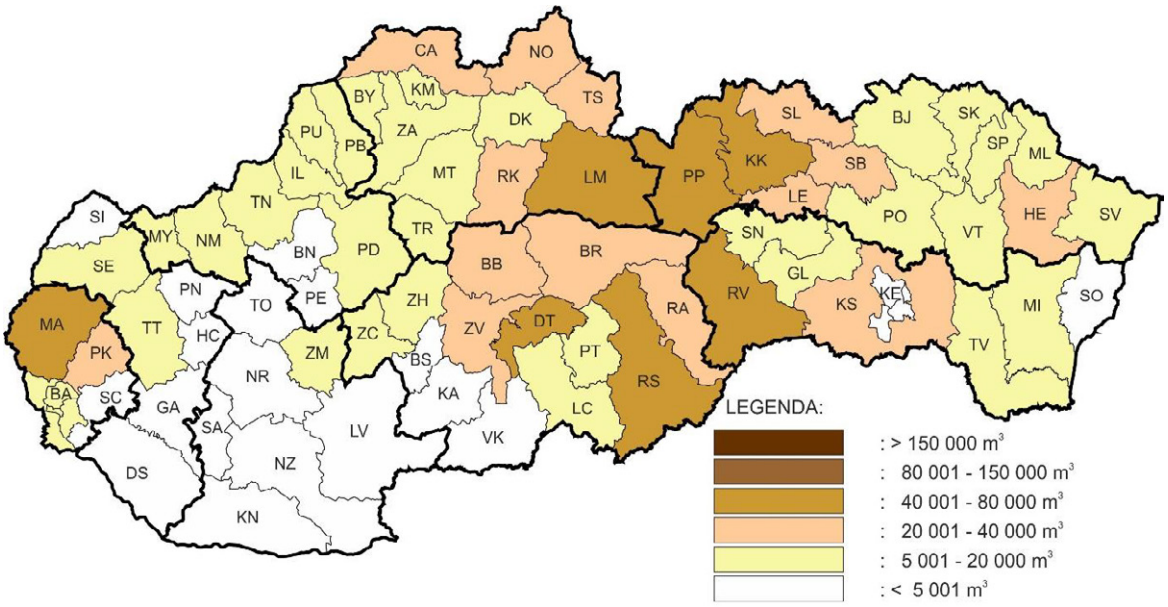

Zdroj: NLC

Graf 131 I Vývoj poškodenia lesov abiotickými činiteľmi

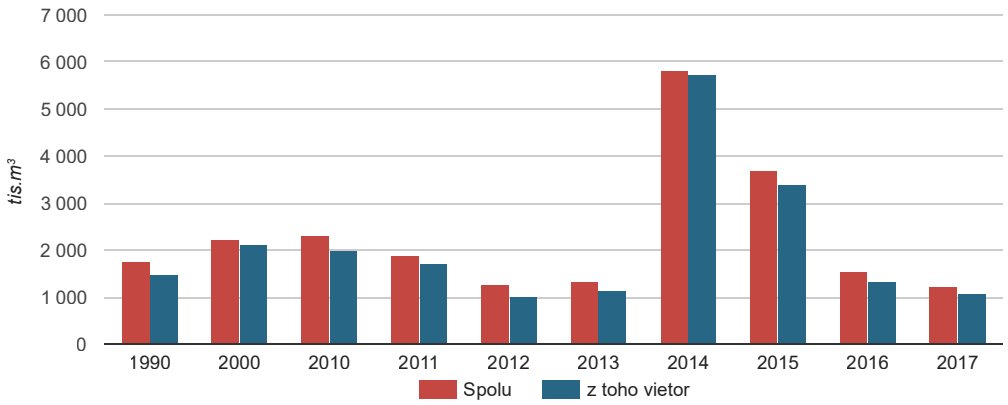

Zdroj: NLC

Biotické škodlivé činitele

Nárast kalamitnej hmoty spôsobenej **biotickými škodlivými činiteľmi** v roku 2017 bol **3 914 545 m³** (spolu aj s ostatkom z predchádzajúceho roku bolo poškodených celkovo 4 318 527 ha). Z toho má naďalej na náhodných ťažbách najväčší podiel podkôrny a drevokazný hmyz, ktorý ohrozuje lesné ekosystémy so zastúpením smreka. Ďalšími škodlivými činiteľmi sú fytopatogénne mikroorganizmy, hubové ochorenia, listožravý a cicavý hmyz a poľovná zver. Objem hmoty poškodenej biotickými činiteľmi bol **1,3-násobne vyšší** v porovnaní s rokom 2016 a predstavuje nové maximum hmoty napadnutej biotickými činiteľmi minimálne od roku 1960.

Mapa 022 I Poškodenie lesných drevín biotickými škodlivými činiteľmi (2017)

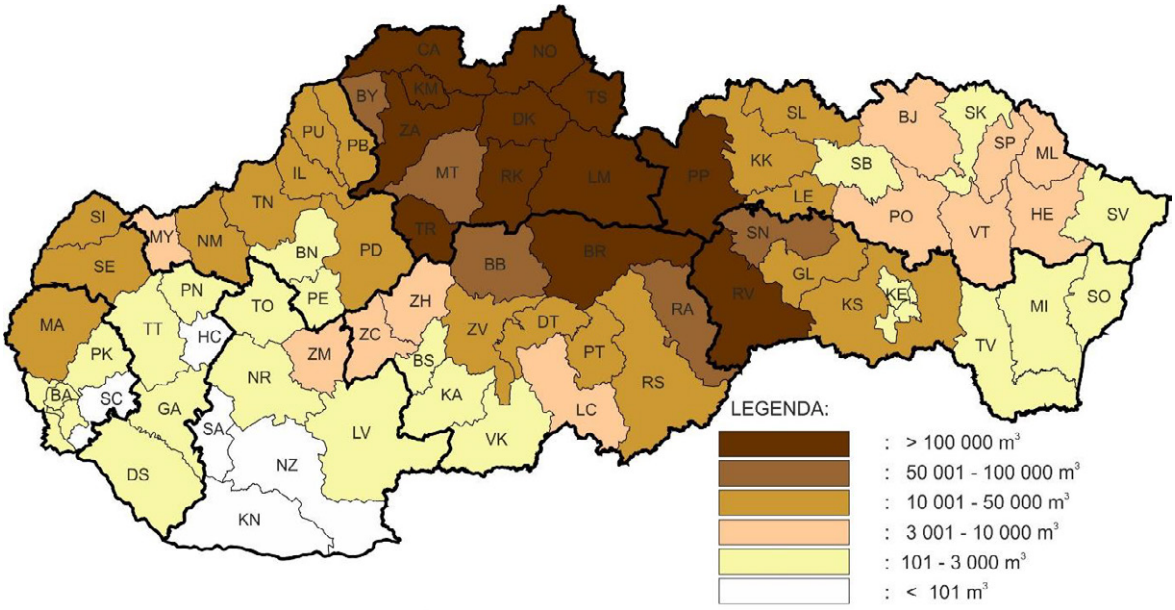

Zdroj: NLC

K roku 2017 bolo **podkôrnym a drevokazným hmyzom** poškodených **4 110 141 m³** drevnej hmoty, čo je nárast oproti predchádzajúcemu roku o 668,23 tis. m³. Z toho sa spracovalo 87,7 %. Najvýznamnejším škodlivým činiteľom bol opäť **lykožrút smrekový**.

Fytopatogénne organizmy poškodili celkom **208 386 m³** drevnej hmoty (medziročný pokles o 7,3 %), pričom najvýznamnejším patogénom bola **podpňovka** (66,5 % podiel).

Graf 132 I Vývoj poškodenia lesov podkôrnym a drevokazným hmyzom

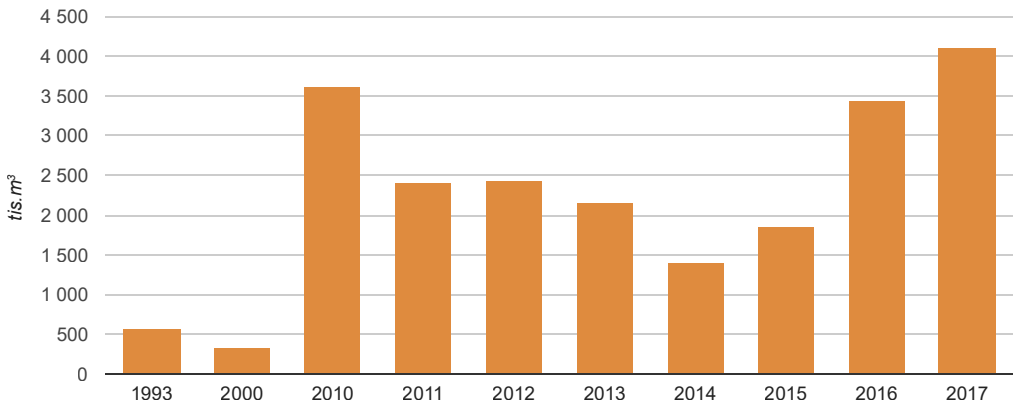

Zdroj: NLC

Antropogénne škodlivé činitele

V roku 2017 bolo antropogénnymi škodlivými činiteľmi poškodených **48 249 m³** drevnej hmoty, z čoho 2 201 m³ tvoril nespracovaný objem z predchádzajúceho roku (celkovo to predstavuje medziročný **nárast** o 1,8 %). Najväčší podiel pripadal na **imisie** (až 63,5 %) a vysoký podiel zaznamenali aj krádeže dreva (18,6 %).

V roku 2017 bolo v SR zaznamenaných **162 požiarov lesa** (o 26 viac ako v roku 2016) na ploche **297,66 ha** (oproti 174,9 ha v roku 2016) s priamou vyčíslenou škodou 410,33 tis. eur. Medzi najčastejšie **príčiny** požiarov v lesoch patrili nezistená príčina, manipulácia s otvoreným ohňom, spaľovanie odpadu mimo skládok a vypaľovanie trávy a suchých porastov.

Zdravotný stav lesov

Základným prvkom hodnotenia zdravotného stavu drevín je vizuálne hodnotenie stavu korún stromov, konkrétne straty asimilačných orgánov (odlistenie – **defoliácia**). Rozhodujúci je podiel stromov v stupňoch 2 – 4, teda s defoliáciou väčšou ako 25 % (stromy s nižšou defoliáciou sa považujú za zdravé).

Graf 133 I Vývoj zastúpenia skupín drevín v jednotlivých stupňoch defoliácie

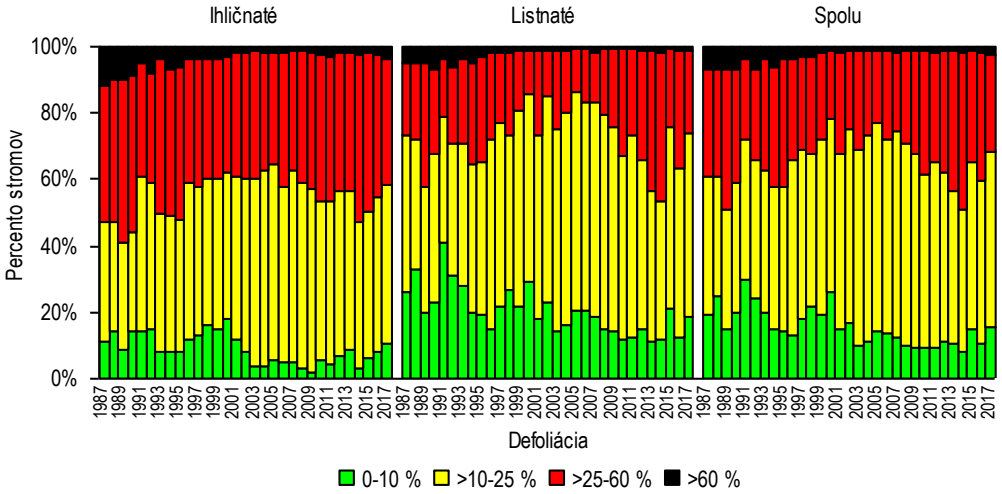

Zdroj: NLC

Na základe hodnotenia straty asimilačných orgánov sa jednotlivé stromy zatriedujú do piatich stupňov defoliácie (0 – 4).
Slovný popis stupňov poškodenia hodnotených stromov:
0 odlistenie stromov v rozsahu 0 – 10 % bez defoliácie (stromy zdravé)
1 odlistenie stromov v rozsahu 11 – 25 % slabo defoliované (stromy slabo poškodené)
2 odlistenie stromov v rozsahu 26 – 60 % stredne defoliované (stromy stredne poškodené)
3 odlistenie stromov v rozsahu 61 – 99 % silne defoliované (stromy silno poškodené)
4 odlistenie stromov v rozsahu 100 % odumierajúce a mŕtve

V roku 2017 sa **zdravotný stav** listnatých aj ihličnatých drevín **zlepšil**. Podiel **listnatých** drevín v stupňoch defoliácie 2 – 4 bol **26 %** (**zlepšenie** o 10,5 % oproti roku 2016). Podiel **ihličnatých** drevín sa medziročne **zlepšil** o 3,9 % na úroveň **41,6 %**, čo súvisí najmä s realizovanými ochrannými opatreniami, najmä s odstraňovaním jedincov poškodených podkôrnym hmyzom. Zaznamenáva sa trend **zhoršovania** zdravotného stavu **borovice**, pri ktorej došlo v poslednej dekáde k zvýšeniu priemernej defoliácie (na 50,8 % v roku 2017).

Najmenej defoliovanými drevinami v priebehu monitoringu boli **hrab a buk**, avšak v rokoch 2013, 2014 a 2016 sa ich zdravotný stav výrazne zhoršil. **Najviac poškodenou** listnatou drevinou bol **dub**, pričom v rokoch 2015 – 2017 sa jeho zdravotný stav zlepšil (na 34,8 % v roku 2017).

CERTIFIKÁCIA LESOV

Cieľom certifikácie lesov je podpora udržateľného hospodárenia v lesoch, spotreby dreva ako obnoviteľného zdroja, výrobkov z dreva, ochrany prírody a udržateľného rozvoja spoločnosti. V SR sa pri certifikácii lesov používajú **dve certifikačné schémy:**

- Certifikácia podľa Programu pre vzájomné uznávanie lesných certifikačných schém PEFC (Združenie PEFC Slovensko)
- Certifikácia podľa schémy FSC (Združenie FSC Slovensko)

Výmera všetkých lesov certifikovaných podľa **schémy PEFC** v SR vzrástla medziročne o 3 103 ha a k roku 2017 predstavuje **1 232 520 ha** (**63,3 %** z výmery porastovej pôdy). Vydaných je 263 osvedčení o účasti na certifikácii lesov.

V rámci certifikácie podľa **schémy FSC** došlo tiež k miernemu nárastu výmery lesov, ktoré dosiahli **146 832 ha** (**7,5 %** z výmery porastovej pôdy). Udelených je 10 osvedčení (certifikátov) o účasti na certifikácii lesov.

SÚVISIACE ČINNOSTI A ODVETVIA

Využitie dreva na energetické účely

Palivová drevná biomasa – **dendromasa** (lesné štiepky a palivové drevo) je dôležitým obnoviteľným zdrojom energie v SR a ich najväčším potenciálnym zdrojom sú lesné pozemky. V roku 2017 **odvetvie LH dodalo** na trh **1,425 mil. ton** palivovej drevnej biomasy vo forme palivového dreva a štiepok (o 15 tis. t menej ako v predchádzajúcom roku z dôvodu zmeny štruktúry spotreby drevných palív v prospech odvetví spracovania dreva, ktoré využívajú vlastné drevné zvyšky, ako aj poklesom ťažby listnáčov).

Graf 134 I Vývoj množstva dendromasy produkovanej v sektore LH na energetické využitie

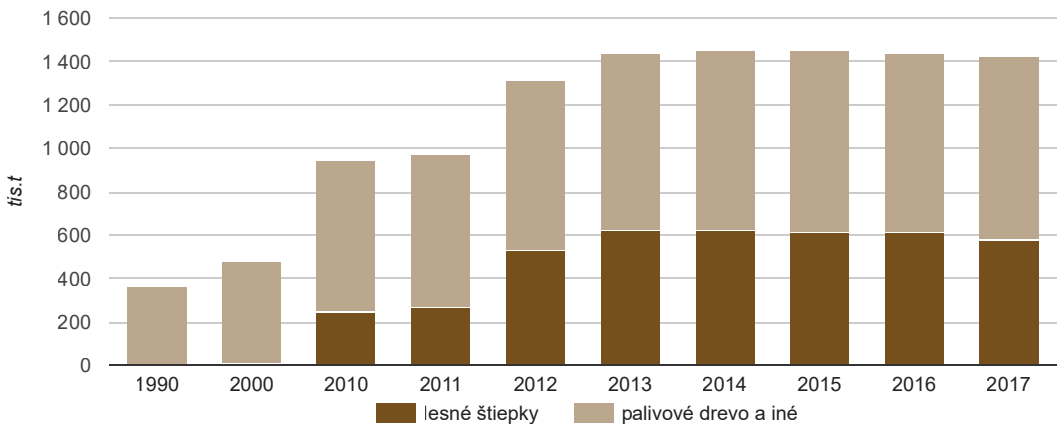

Zdroj: NLC

Poľovníctvo

V roku 2017 bolo v SR **1 875 poľovných revírov. Celková výmera** poľovnej plochy sa oproti predchádzajúcemu roku znížila a predstavuje **4 395 903 ha**.
Naďalej pokračoval **nežiaduci trend** zvyšovania **jarných kmeňových stavov** (JKS) u **jelenej** a **danielej** zveri. Pozitívne možno hodnotiť **mierny nárast** stavov **srnčej** zveri, u ktorej bol dlhodobejšie zaznamenaný pokles početnosti. **Znižovanie** JKS **malej zveri** je dlhodobé, v roku 2017 sa zaznamenal oproti predchádzajúcemu roku mierne vyšší stav len u bažantov a zajacov. Početnosť **veľkých šeliem** sa mierne zvyšuje. Naopak, o 296 jedincov sa znížila populácia tatranského kamzíka a tiež sa naďalej znižuje stav populácií tetrova hlucháňa a tetrova hoľniaka.

Graf 135 I Vývoj JKS vzácnej zveri

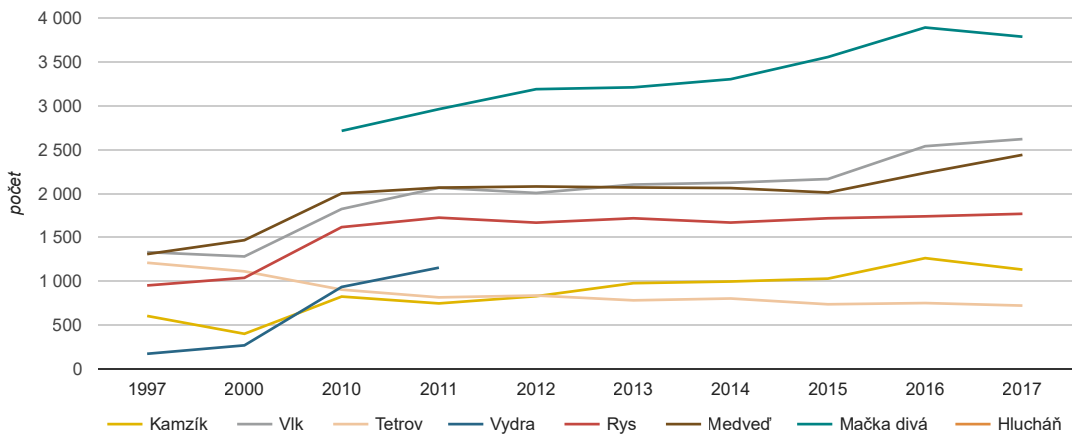

Zdroj: ŠÚ SR

V roku 2017 boli na lesnom hospodárstve a poľnohospodárstve zaznamenané **škody spôsobené raticovou zverou** vo výške **1 376 1 609,085 tis. eur**, čo predstavuje nárast oproti roku 2016 o 233 tis. eur. Uhradených bolo cca 7 % škôd. Škody spôsobené **veľkými šelmami** boli vyčíslené vo výške cez **1 775,68 tis. eur**, z čoho bolo uhradených len cca 6,1 %. Oproti roku 2016 sa jedná o nárast škôd o viac ako 31 tis. eur. Najväčšie škody boli spôsobené **vlkmi** (73,2 %). V roku 2017 bolo zaznamenaných spolu **44 útokov medveďa hnedého** na človeka.

Uznesením vlády SR č. 548/2017 bola **schválená** historicky prvá **Koncepcia rozvoja poľovníctva na Slovensku** (Koncepcia rozvoja poľovníctva v Slovenskej republike – národný program rozvoja poľovníctva a zachovania genofondu voľne žijúcej zveri). **Pokrýva** všetky oblasti poľovníctva – chov, ochranu, zušľachťovanie, lov, ochranu a zachovanie genofondu voľne žijúcej zveri a **formuluje strategické ciele** až do roku 2030. Jej cieľom je posilnenie verejného záujmu poľovníctva či ochrana majetku a eliminácia dopravných kolízií a škôd spôsobených zverou.